

nooit in den weg te moeten loopen.

Het zangkoor is, ijk behoort, zeer uitgebreid. Het bekleedt heel de eerste verdieping van den toren, met daarbij nog een fel vooruitspringend balkon in de kerk.

Zeer verzorgd is de constructie der kerk. Zij zal ongetwijfeld aan de geestelijken „in spe” voor gansch hun leven den indruk laten, dat voor Gods huis de mensch moet besteden wat hij 't beste heeft op alle gebied: de mooiste materialen in hun soort, samen met de kunstigste afwerking, alles zonder flauw betoog of bedriegelijke mise en scène: echte, ernstige kunst.

De middenbeuk is overkluisd met een prachtig puntbogig, gefacetteerd, ietwat doorgedrukt tongewelf in lichte brikken. Dit is onderbroken of liever versterkt door een platten gordelboog aan elke travee. Beide aanzetten worden doordrongen met een dwars tongewelf, eveneens in puntboogvorm, dat de vensters omraamt. De dunne vierkante, op de hoeken uitgetande pilaren dragen slechts de verticale composante van den gewelfdruk, terwijl de horizontale wordt in toom gehouden door energieke frijten, die over de zijgangen heen stappen. De tonvorm heeft toegelaten een groot gedeelte van de zolderruimte bij de kerk in te palmen.

In het rechte deel van het sanctuarium heerscht nagenoeg hetzelfde systeem, maar met smalle gordelbogen, terwijl in de absis deze bogen als stralende gewelfribben dienst doen (afb. 13). Elk hunner berust op een onafhankelijk vierkant pilastertje, dat, op enkele plaatsen, aan den muur is gevestigd bij middel van doorgaande ringstenen.

Boven den kooromgang en de straalkapellen hangen trapees-vormige graat- of kloostergewelven, echte meesterstukjes van lijn en uitvoering.

Ook de versiering der kerk is met fijnen smaak opgevat; ze bestaat eenvoudig in het spel van licht en donker en in de kleuren en voegen van het metselwerk. De dominante tint is het rijk-geschakeerd diep blauw van de matgeglazuurde bakstenen, waarmede de zuilen en de plinten zijn bekleed. Voegt men daarbij het donkerbruin van ribben en gordelbogen, het warme rose der gewelfvakken, de rijke schakeering van den vloer in travertino, met banden in andere bonte marmers, dan kan men zich den echt religieuzen indruk voorstellen, die van dit heiligdom uitstraalt.

Ook de ramen in geschilderd brandglas dragen bij tot het effect; minder nochtans mischien dan het zou kunnen. In de kleine venstertjes van de straalkapellen voldoen ze best; de twaalf groote apostelfiguren, die, in

de 13 ramen rondom den Christus staan geschaard, en die allen, wellicht met opzet, als baardelooze jonge mannen werden afgebeeld, door WILLEM WIEGMAN, zijn goed van tekening, maar niet zeer rijk van kleuren. Het glas in lood echter van de vensters in den beuk valt bepaald tegen. De kleuren zijn hard, de tekening is banaal: veel geroep om niets te vertellen.

Met beeldhouwwerk is er spaarzaam omgegaan. Alleen de vierkante kapiteelen der pilaren, in Euville — die ik toch liever in donkerder materiaal had gezien — werden door beeldhouwer WIM NIJS, langs de vier zijden uitgebeiteld als doorlopend basrelief, voorstellende een reeks tooneelen uit het leven van den Zaligmaker (afb. 14). Dat is voortreffelijk werk, echt decoratief: het laat aan de stukken hun volle kracht, en spijs de variëteit der onderwerpen werden ze in een constant rythmus van licht en schaduw behandeld. Alhoewel fel schematisch van uitvoering, zijn de tooneelen toch goed leesbaar en ze zullen zeker nog bijwinnen als de tijd er zijn mooie patine zal hebben over uitgespreid.

Ook aan de beide zijden van de ingang deur staan twee bas-reliefs in uitspringende aanzetstenen. Alleen dat uitspringen is er te veel aan.

Het best gelukte deel schijnt me de kooromgang; die mag vergeleken worden met het mooiste, dat in dien aard door de moderne kerkbouwkunst werd voortgebracht.

Om te sluiten nog een woordje over het mobilier. De altaren zijn allen in rijke marmersoorten, maar zeer eenvoudig van lijn. Het hoogaltaar is welgelukt van tekening en grondstof.

Ik kan echter, tot mijn spijt, hetzelfde niet zeggen van het ciborium, dat, voor een werk in gedreven koper, onbetwistbaar te log is en te vaag van lijnen, doende denken veel meer aan steenconstructie dan aan metaal.

Het eentonig koperen dak, dat als een huif over het geheel gespannen is, springt te veel in 't oog. Het wil den vorm nadoen van een domikaal kruisgewelf. Maar zoo'n kruisgewelf ziet men toch nooit langs boven en er ligt hier iets onnatuurlijks en zwaars in, dat oprecht afsteekt in dit zeer keurig ensemble.

De beide „ambonen” en de communiebank zijn uit licht smeedijzer vervaardigd, met gedreven koperen paneelen. Op de ambonen zijn de figuren à jour uitgesneden en dat is zeer fraai. Op de communiebank echter is de fond eraan gelaten en zoo schijnen die recht-hoekige paneelen wat zwaar en te weinig ingelijst. Hetgeen men ook kan verwijten aan zoo'n communiebank is, dat ze eigenlijk niets